

PRIOPĆENJE ZA MEDIJE:

KONTAKT: Petra Buljević Zdjelarević, Ured za odnose s javnošću

Institut Ruđer Bošković

T. +385 (1) 457-1269, (99) 267-95-14

E: info@irb.hr

www.irb.hr

Zagreb, 4. rujna 2015.

PRIOPĆENJE POVODOM ČLANKA IZ TISKANOG IZDANJA VEČERNJEG LISTA OD 04.09.2015 POD NASLOVOM "400 KG URANIJA USRED ZAGREBA"

Danas, 04. 09. 2015. u tiskanom izdanju dnevnih novina 'Večernji list' objavljen je tekst pod naslovom "400 KG URANIJA USRED ZAGREBA". U opremi članka i tekstu navedene su brojne površne i polovične informacije koje mogu dovesti do dezinformiranosti javnosti i panike.

Opremom članka posebno se pogrešno javnosti sugerira zaključak kako se radi o situaciji koja ugrožava njihovu sigurnost i zdravlje, što nije istina te je Institut Ruđer Bošković (IRB) dužan reagirati i ovim putem demantirati insinucije kako se radi o povredi sigurnosti građana ili zagađenju okoliša što potvrđuje primjer izvještaja Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo koje dostavljamo u pravitku uz ovo priopćenje.

1. PRIVREMENO SKLADIŠTE RADIOAKTIVNOG OTPADA NA IRB-U JE STROGO KONTROLIRANO I NE PREDSTVLJA OPASNOST ZA SIGURNOST

Institut Ruđer Bošković ima i mora imati skladište radioaktivnog otpada na kojem će privremeno skladištiti otpad koji nastaje iz znanstvenih istraživanja, jednako kao što ga imaju i moraju imati bolnice. IRB za sve navedene poslove ima važeće potrebne dozvole: lokacijsku, građevinsku i uporabnu. Potpuno je neistinita tvrdnja da je otpad bez nadzora i nezaštićen.

IRB ima strogi sustav nadzora kamera kao i protuprovalnu zaštitu u skladu s međunarodnim standardima koje propisuje Međunarodna agencija za atomsku energiju (IAEA), koji je 24 sata dnevno pod nadzorom 2 neovisne institucije. Također, sustav sigurnosti dodatno je nadograđivan posljednjih nekoliko godina i u njega je uložila američka vlada u okviru tzv. programa "second line of defence" u sklopu kojeg SAD ulaže u nadogradnju i unapređenje sigurnosnih sustava, nadzora i infrastrukture objekata u zemljama diljem svijeta u kojima postoje izvori zračenja.

Naglašavamo da IRB otpad zbrinjava u skladu sa strogim preporukama i regulativama Međunarodne agencije za atomsku energiju (IAEA) te da se o svakom preuzimanju radioaktivnih izvora pismeno obavještava Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost (DZRNS). Svako preuzimanje radioaktivnih izvora zračenja IRB obavlja u skladu sa Zakonom o

radiološkoj i nuklearnoj sigurnosti (NN 141/13) i pratećim pravilnicima te u skladu s rješenjem Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi, od 30. rujna 1997. godine prema kojima IRB ispunjava sve propisane tehničke i sigurnosne uvjete (odnosno u pogledu prostorija, kadra, tehničke opremljenosti i zaštite na radu) za privremeno skladištenje otpada.

Također, IAEA i DZRNS u provodili redovne inspekcije na IRB-u tijekom kojih nisu utvrđene nikakve opasnosti po sigurnost djelatnika IRB-a niti građana.

2. NE POSTOJI KONTAMINACIJA OKOLIŠA

Neistinita je tvrdnja da je došlo do kontaminacije okoliša. **IRB redovito obavlja mjerenja visine ionizirajućeg zračenja u skladu s propisanom pripadajućom zakonskom regulativom.** Privremeno skladište IRB-a ograđeno je ogradom i sva mjerenja radioaktivnosti izvan ograde oko skladišta nikad nisu bila veća od prirodnih razina zračenja.

Stoga su površno iznesene i tvrdnje da je nađena povišena razina zračenja u skladištu. Naime, razine u privremenom skladištu povišene su isto kao što su povišene razine zračenja u bilo kojoj prostoriji s rendgenom tokom njegovog korištenja.

Također, IRB redovito kontrolira dozimetrijski i zdravstveno sve djelatnike koji rade ili na bilo koji način dolaze u kontakt s izvorima zračenja i nikada nije utvrđena opasnost po njihovo zdravlje i sigurnost.

Pored toga, Hrvatski zavod za javno zdravstvo dva puta godišnje provodi neovisnu kontrolu uzoraka iz otpadnih voda i u njima nikad nije pronađeno ništa što bi predstavljalo opasnost za zdravlje i okoliš.

3. URAN 238 JE PRIRODAN I POD NADZOROM NE PREDSTAVLJA OPASNOST ZA SIGURNOST LJUDI I OKOLIŠA

U slučaju otpada na IRB-u riječ je isključivo o nisko i srednjeradioaktivnom otpadu odnosno u značajnom broju slučajeva o kratkoživućem radioaktivnom otpadu koji se može skladištiti dok mu aktivnost ne opadne toliko nisko da se može kontrolirano ispuštati u okoliš ili odlagati kao običan otpad. Ponovno ističemo da IRB sav otpad zbrinjava u skladu sa strogim preporukama i regulativama Međunarodne agencije za atomsku energiju (IAEA).

U slučaju otpada koji se navodi u tekstu Večernjeg lista riječ je o uranu 238, odnosno PRIRODNOU URANU, što znači da je opasan kao i bilo koji teški metal.

Nije točna tvrdnja o podrijetlu urana 230 u kojoj se navodi da je stigao iz Kutine. Riječ je materijalu koji je nastao kao nusproizvod znanstvenih istraživanja u razdoblju od 1964. –

1971. godine i koji se od tada privremeno čuva u skladištu IRB-a i koji čeka premještanje u Centralno državno skladište za koje je Republika Hrvatska bila dužna prema EU regulativi pronaći rješenje do kojeg je i došla te se navedeni uran i sav sadržaj skladišta na IRB-u u tu svrhu prepakirao pod nadzorom i kontrolom američke vlade kako bi bio premješten u Centralno državno skladište, te IRB vjeruje kako će napokon Centar biti licenciran.

Nastavno na sve navedeno Institut Ruđer Bošković izražava žaljenje što uredništvo Večernjeg lista nije pri pisanju spornog teksta kontaktiralo i Institut Ruđer Bošković u potrazi za svim potrebnim informacijama.

Također, Institut Ruđer Bošković izražava žaljenje što se opremom članka i fotografijama koje su nastale uslijed kontroliranog prepakiranja materijala za njegovo premještanje u centralno skladište koristi kako bi se poduprijele površne i pojedine neistinite izjave u tekstu.

IRB podržava nastojanja Vlade RH i svih državnih institucija u smjeru trajnog rješenja i premještanju svog nuklearnog otpada iz centra grada u Centralno skladište, i tu je IRB bio, jest i bit će maksimalno kooperativan. Bez obzira što je riječ o kontroliranom skladištu to je napominjemo privremeno skladište koje IRB treba imati kao što ga imaju sve bolnice, ali samo kako bi se s IRB-a premjestio na Centralno državno skladište.

U tom smislu IRB apelira na sve odgovorne državne institucije da se napokon riješi sva potrebna dokumentacija i licence za Centralno državno skladište, koje je prema regulativi EU već odavno trebalo biti riješeno.